

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnštvo in ekspeditelja v „Katal. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 68.

V Ljubljani, v četrtek 23. marca 1899.

Letnik XXVII

Deželni zbor kranjski.

V. seja dne 23. marca.

Gledališki zaklad: Dohodkov je imel gledališki zaklad 1897. l. 11.602 gld. 23 kr. Mej temi dohodki so najmovine za lože v znesku 10.032 gld. 50 kr., najmovine 401 gld. 17 kr., obresti 736 gld. 99 kr. itd. Troški pa so znašali: redni 10.442 gld. 02 kr., izredni pa (razni troški, kurjava in zavarovalnina) 12.733 gld. 74 kr. V mestni hranilnici se je vložilo 27.500 gld. Čista imovina tega zaklada je koncem l. 1897 znašala 146.515 gld. 33 $\frac{1}{2}$ kr. ter se od prejšnjega leta zvišala za 15.489 gld. 74 kr. — Potrebščina za l. 1899 se proračunava na 11.756 gld., pokritje pa na 11.300 gld., torej je primanjkljaja 456 gld., ki se bode pokrtil iz dež. zaklada.

Pri točki o računskem sklepu gledališkega zaklada se je vnela živahna debata.

Pri razpravi o prošnjah dramatičnega društva in nemškega gledališkega društva (poroč. Hribar) je predlagal posl. Povše, naj se z ozirom na to, ker bi bilo umestno, da se slovenski poslanci o tem skupno posvetujejo, preden se stvar končno reši v deželnem zboru, odloži za danes z dnevnega reda.

Poročevalec Hribar se temu predlogu protivi, rekoč, da skupni razgovori, kakoršne so slovenski poslanci že imeli, nič ne pomagajo, da torej ne kaže stvari odkladati.

Predlog poslanca Povšeta je večina poslancev »Narodove« stranke in veleposestva odklonila.

Posl. Kalan je omenil, da so člani katol.-narodnega kluba že v finančnem odseku izrazili željo, naj se ta stvar preloži za poznejši čas, in sicer zato, da imajo priliko slovenski poslanci prepričati se, ali še veljajo oni razlogi za »Naro-

dova« stranko podpirati nemško gledališče, kakor so po njih izjavi pri spravnih akcijah to podarjali.

Po mnenju govornikovem teh razlogov sedaj več ni. Posl. Kalan omenja, da podpora za slovensko dramatiško društvo ni v nobeni primeri s podporo za nemško gledališče, ki ceneje prireja svoje igre, ničesar ne izdaja za prevode, dobiva zdatno podporo od kranjske hranilnice ter celo ljubljanski Nemci mislijo na to, da si zgrade lastno nemško gledališče. Tako društvo pač ne potrebuje podpore v istem znesku kakor dramatično društvo.

Toda neka okolnost je, ki nas še posebe sili biti opreznim glede podpore nasproti nemškemu gledališču. Decembra meseca se je predstavljala v nemškem gledališču slavnostna predstava, ki je jako žaljiva za narodno čutilo ogromne večine slovenskega prebivalstva. Kedor tako plačuje dobrohotnost dežele, tak ne zasluži nobene podpore. Takih božjih volkov ni najti na vsem svetu, da bi podpore delili zavodom, ki žalijo njih plemenita čutila.

Zato govornik predlaga, da se prošnja za podporo nemškega gledališča odkloni. Pristavi pa, da so katol.-narodni poslanci pripravljeni, ako se podpora za nemško gledališče odkloni, svoto 6000 gld. tako razdeliti, da se s tem slovenskemu dramatičnemu društvu poviša podpora za 3000, ter da se dajo zdatnejši doneski za družbo sv. Cirila in Metoda, za »Našo stražo« in za druga narodno koristna gospodarska društva.

Poročevalec Hribar je bil v veliki zadregi; govoril je, da to, kar je prednik govoril, ni bilo odkrito, ter pristavil, da so »Narodovci« Nemce morali prositi podpore za dramatično društvo, ker je pri katol.-narodnih poslancih niso dobili, dočim

mora vedeti, da to ni res, in da se klub narodnih poslancev v tekočem zasedanju ni nikoli obrnil na klub katol.-narodnih poslancev v tej zadevi. To je torej prazen izgovor, s katerim skušajo narodni poslanci sedaj izgovarjati svojo zvezo z Nemci.

Glede povišanja podpore dramatičnemu društvu je dejal poročevalec, da poslanec Kalan ne misli odkritosrčno. (Poslanec Kalan: Le poskusite! Odklonite podporo nemškemu gledališču in takoj glasujem, da se slovenskemu gledališču da 3000 gld. več podpore!) Poslanec Hribar je na to dejal, da je na levo uho gluh, da ne sliši, kaj govori poslanec Kalan, da mu torej ne more odgovarjati.

Predlog finančnega odseka, da se dovoli poleg 6000 gld. dramatičnemu društvu tudi za nemško gledališče 6000 gld., se vsprejme z glasovi nemških in slovenskih liberalnih poslancev.

Omeniti je še, da je presvetli knez in škof označil pri tej točki stališče katoličana nasproti sedanjemu gledališču, o čegar pomenu splošno in posebe o slovenskem gledališču je knez in škof označil sodbo, da se mora gledališče klanjati naravnim zakonom, zapovedim božjim ter da je v tem pogledu gledališče sploh in tudi slov. čestokrat tudi krivo. Presvetli govornik izjavlja, da v tem pogledu ne glasuje, pač pa prosi, naj vodstvi gledališča pazita na to, da se varujejo pri predstavah naravni zakoni in božje zapovedi. Isto, je Presvetli omenil, velja tudi za razstavo slik v Zagrebu, katero mislijo prirediti tudi v Ljubljani. Ves govor objavimo po stenografskem zapisniku.

Poslanec Jelovšek poroča o prošnjah županstva v Kropi za uvrstitev okr. ceste v Podnartu med deželne ceste in posestnikov s Hinj za gradnjo okrajne ceste od Smuke do Hinj. Obe

LISTEK.

Sodnji dan.

Spisal J. Joergensen.

XXII.

Drugi dan je praznik vernih duš v neki Frenceški cerkvi.

Ko je prišel Niels Graff včeraj zvečer domu, je dobil na mizi brzojavko. Odpre jo; bile so samo tri besede: Žena je umrla.

Bile so samo tri besede: Žena je mrtva.

Niels skrbno prebere, vtakne brzojavko v žep in odide.

Stopal je po Via Calzajoli in šel v beli električni svetlobi po cesti večkrat gor in dol. Prihajale so dame in ga pozdravljale z »buona sera«, ga pogledovale ter ga ustavljale. Pričelo se je mrščiti na Via Calzajoli.

Šel je ven k Arnu ter se sprehajal pod temnimi obokanimi hodniki. Dame so pristopale k njemu in ga vabile za seboj. Signore! Signore! Zamahal je proti njim s palico in šle so. Postajalo je prazno po temnih obokanih hodnikih ob reki Arno.

Hodil je po novih bulevardih, zablodil na stare ceste od Santa Croce — prišel slednjič na Piazza Signoria in dospel do smrti utrujen do svoje hiše Pred škofijo v svojo sobo, kjer še ni bilo luči, in v svojo postelj, katero si je poiskal, ne da bi se slekel.

Takoj je zaspal in spal celo noč, trdno, ne da bi se mu sanjalo.

In sedaj so »verne duše« v Santissima annunziata.

In tukaj poje zbor staro smrtno himno Tomaža Celanskega in slovesno doni:

Dies irae, dies illa
Solvat saeculum in favilla
Teste David cum Sybilla.

Nizek bas poje in se vali kakor votlo podzemsko bobnenje in žuga v vseh temnih vokalih ter doni v tro-dvojnastih stihih, kakor daljno gromenje. In zdaj zadone trombe sodnega dne ter se družijo z glasovi:

Tuba mirum spargens sonum
Per sepulcra regionum
Coget omnes ante thronum.

Med vsako kitico je majhen odmor, ko glasovi in godala molče, in po tej tišini zadoni petje nakrat in krepko. Zdaj je pa, kakor bi se klanjal sprev do zemlje in krepki glasovi se znižujejo,

kolikor morejo. In znova se vzdiguje sprev, toda počasi, kakor obraz, ki se tesno in proseče obrača v nebo — zopet se vzdiguje, tresoč se od strahu pred vznožjem Vsemogočnega.

Rex tremendae majestatis
Qui salvandos salvas gratis,
Salva me fons pietatis.

Med zadnjo kitico bas počasi zastaja in zgine, kakor bi ponižno pokleknil.

Recordare, Jesu pie,
Quod sum causa tuae viae,
Ne me perdas illa die.

Quaerens me sedisti lassus,
Redemisti crucem passus
Tantus labor non sit cassus.

Glasovi spominjajo Najvišjega na njegovo zemeljsko življenje. Prosijo ga, naj se spomni dolgih, prašnih potov v vroči, solnčni Judeji, naj pomisli na bridko hojo čez potok Cedron na Oljsko goro, kako ga je Juda izdal, Peter zatajil, kako so vsi bežali. Spominjajo ga, kako so ga rablji bičali, kako ga Herod zasramoval, Rimljani bili v obraz, spominjajo ga na trnjevo krono in zasramovalni škrlatni plašč. Prosijo ga, naj se spomni doigegega, bolesti polnega pota, ko je nosil težki križ na krvavih ramah, in nepopisne boli, ko so

5h 30s

prošnji se vsled nedostatnih priprav in preiskav izročita deželni odboru v nadaljno poslovanje. Glede ceste od Smuke čez Hinje do Zvirč oglasi se poslanec dr. Žitnik ter omenja, da mu prosilci očitajo, češ, da trdovratno molči o tej cesti. In vendar je istina, kakor se razvidi iz stenografičnih zapisnikov, da je že dvakrat v deželnem zboru priporočal to cesto in utemeljeval njeno potrebo. Dregal je tudi pri deželnem odboru, toda vprašanje le ni še rešeno. Zato naj vendar deželni odbor vsaj letos dožene obravnave z udeleženci in dobi izjavo političnega oblastva v smislu § 22. cestnega zakona iz leta 1889 ter v prihodnjem zasedanju predloži končno poročilo z dotičnim zakonom.

Županstvu v Selcih za podporo v svrhu poprave treh občinskih potov se dovoli 2700 gld. pod gotovimi pogoji. (Poročevalec Kalan.)

Zdravstvenemu zastopu v Posojini se za zgradbo okrožne bolnice dovoli 1500 gld. (Poročevalec Kalan.)

Prošnja županstva Sv. Jošt za podporo v svrhu naprave nove občinske poti se odstopi deželnemu odboru v nadaljno poslovanje. (Poročevalec Kalan.)

Ani Skedl, siroti zdravnik v prisilni delavnici, se dovoli 180 gld. letne miloščine, prošnja posestnikov na Blečjem Vrhu pri Polici za vodovod se izroči deželnemu odboru v svrhu nadaljnjih priprav.

Učiteljski pokojninski zaklad: Leta 1897 je ta zaklad imel prihodkov 30.972 gl. 61 $\frac{1}{2}$ kr. Mej temi prihodki je donesek dež. zaklada 18.706 gld. 25 kr., šolske globe 1217 gld. 99 kr., pokojninski odtegljeji 7554 gld. 27 $\frac{1}{2}$ kr., preostanek iz zaloge šolskih knjig 923 gld. itd. Troški pa so znašali 30.788 gld. 84 kr. in čista imovina 33.204 gld. 56 $\frac{1}{2}$ kr. (Poročevalec Višnikar.)

Računski sklep normalno-šolskega zaklada za l. 1897: Prihodki so znašali 384.185 gld. 07 $\frac{1}{2}$ kr. in sicer razni doneski od države, ustanov in zapuščin 23.741 gld. 47 $\frac{1}{2}$ kr. 10% priklada na davke 142.044 gld. 42 kr., različni prihodki 322 gld. 56 $\frac{1}{4}$ kr., donesek iz deželnega zaklada 214.129 gld. 41 $\frac{1}{2}$ kr. Troški pa so l. 1897 znašali 384.185 gl. 07 $\frac{1}{2}$ kr., v primeri s proračunom manj 3279 gld. 92 $\frac{1}{2}$ kr. Čista imovina tega zaklada je znašala 91.600 gld. (Poroč. Višnikar.)

Vinogradarstvo na Kranjskem: Deželni odbor je predložil obširno poročilo o pospeševanju vinogradarstva na Kranjskem. Tudi l. 1898 se je mnogo storilo v tem oziru z raznimi podporami, brezobrestnimi posojili, ameriškimi trtami in podukom. Upati smemo, da bodo v nekaterih letih skoro vsi opustošeni vinogradi z ameriško trto zopet zasajeni. Poljedelsko ministerstvo namerava na spomlad v Bršlinu pri Novem Mestu napraviti 12 oralov obsežen matičnjak, iz katerega se bode na leto dobivalo do 1 milijon podlag.

Po trtni uši okuženih občin je sedaj na Kranj-

skem '64 po obsegu 9174 ha. Od teh je popolnem uničenih 3960 ha. Najbolj je prizadet črnomaljski okraj.

V deželni trtnici pri prisilni delavnici se je l. 1898 nacepilo 62.700 komadov raznih žlahtnih vrst. Vspehi niso povoljni posebno vsled neugodnega podnebja. Razdelilo se je 16.100 cepljenk in 109.500 korenjakov. Troški za dež. trtnico in matičnjak so znašali 1849 gld. 66 kr.

Podružničnih nasadov je v krškem okraju 6, v novomeškem 4, v črnomaljskem 4, v postojnskem 7 in v litijskem 1. Državnih nasadov je 5, in sicer v Novem Mestu, Drašičah, Črnomlju, Kostanjevici in na Slapu. Iz teh državnih nasadov se je razdelilo 371.400 ključev in 666.800 korenjakov, nekaj proti plačilu, večinoma brezplačno. Da se vinorejcem pokaže umno kletarstvo, je država napravila vinske kleti v Novem Mestu, v Kostanjevici, v Drašičah in v Št. Vidu pri Vipavi. Ta vina, katerih se je pridelalo 20 hl, se smejo porabljeti za poskušnjo pri predavanjih.

V pospeševanje vinogradarstva je bilo l. 1897 stroškov 35.138 gld. 93 kr., in sicer za potovalnega učitelja 1450 gl., za deželno trtnico 4072 gl. 05 kr., podpore vinogradnikom in kmet. podružnicam 1891 gld. 88 kr., brezobrestna posojila 27725 gld. Redni dohodki pa so znesli 25.138 gl. 93 kr., mej temi je vladni donesek 1000 gl., skupilo za trte 727 gld. 54 kr., ostalo je dodala dežela. Dežela ima v terjatvah za dana brezobr. posojila koncem 1897. leta 70.459 gld. 60 kr. Za l. 1899 se določi v to svrhu 53.987 gld., in sicer za dež. matičnjak 537 gld., za potovalnega učitelja 1710 gld., za denarne podpore 2000, in za brezobrestna posojila po 200 gld. pa 50.000 gld., ako država ravno toliko dovoli.

Narodna malomarnost.

Iz Zagreba, 15. marca.

Poznato je, da so naše književne publikacije odvisne večidel od književnih društev, in da marsikatera knjiga ne bi mogla zagledati belega dne, ko ne bi imela gmotne podpore od društva. Vsa naša znanstvena književnost je odvisna le od društev, in sicer strogo znanstvena od akademije znanosti in umetnosti, a popularno znanstvena in zabavna od »Maticе Hrvatske«, dočim skrbi za ljudsko knjigo društvo sv. Jeronima. Le to poslednje društvo lepo napreduje, sicer počasi toda trajno, ter ima tudi že znatno društveno premoženje; sicer ni še doseglo števila članov družbe sv. Mohorja, ali je v jednom pogledu stalneje, ima namreč veliko glavnico od utemeljiteljnih članov ter ni odvisno od letne članarine. Akademija znanosti in umetnosti ima neki stalni dohodek od svojih glavnih ter po tem proračunu izdaje vsako leto toliko knjig, kolikor jih je mogoče izdati brez zgube. »Matica Hrvatska« je do najnovejšega časa storila za popularno znanstveno in zabavno knjigo gotovo največ med vsemi društvi. Od preporoda njenega leta 1878 pa do letos je izdala vsako leto po več knjig, v zadnjih letih po navadi 9 knjig, a vrh tega je sprejemala v naklado še prav po

ceni vsako leto po katero knjigo, katero so mogli člani dobivati prav po ceni, dočim so za ostalih 9 knjig plačali letniki po 3 goldinarje, utemeljitelji pa jedenkrat za vselej 50 gld.

Književni darovi »Maticе Hrvatske« so bili od leta do leta lepši in zanimivejši, pa je število članov naraslo do blizo 12.000. Darovi so ostali še vedno na isti višini i lanjski i letošnji, toda zanimanje za »Matico« pa vendar pojema. Že lani niso spravili v denar vseh 12.000 iztisov knjig, a letos do zdaj komaj polovico, in vendar letošnji dar presega po svojej vrednosti mnoge poprejšnje; saj ste samo dve poučni knjigi vredni 3 goldinarje, namreč: Zemljepis Rusije in pa Zgodovina najnovejšega časa. »Obzor« se toži v jednej svojej številki prav britko zbog te malomarnosti hrvatskega občinstva za »Hrvatsko Matico«, pa ugiblje, kje se nahaja uzrok temu žalostnemu pojavu. Navaja za uzrok tudi našo slovansko naravo, da se za vse hitro in goreče zavzamemo, toda tudi kmalu popuščamo, radi česar je že toliko lepih in dobrih sklepov propalo. Resnica je tudi, da naši domači politični prepri ne morejo pospeševati naše književnosti in to tem manje, kjer se politika v jednem taboru vodi prestrastveno ter zatira vse, kar ne trobi v njen rog. Le preveč nam je poznato, kako jedna politična stranka ne zna ceniti niti največjih hrvatskih domoljubov in mecenatov in sicer samo zato, ker niso člani dotične stranke. Druga stranka pa noče poznati narodnih idealov ter jej ni mnogo ležeče tudi na tem, se li razvija hrvatska literatura, ali pa če hira.

Narodni indeterentizem se je vsled tega silno razširil, in ta nam škodi največ. Le poglejte mladi naraščaj, kako ga je že obvezala ta narodna bolezen. Ne misli se na narodne ideale, nego na zabave, na različne sporte, za katere se troši mnogo denarja; za resnobno narodno delo jim ni mar, saj vidijo, da se brez tega tudi živi, in pri nas se taki ljudje skoraj bolj cené nego oni drugi. Ta indeferentizem podpirajo naši narodni protivniki, ker mislijo tako prej izvršiti svojo poznato misijo.

Potem pa je treba pomniti, da je pri nas vrlo mnogo tujega življa, ki ne mari za našo narodno stvar. Po mestih imamo le preveč Židov, Nemcev in v novjšem času tudi Mažarov, ki najraje prezirno gledajo na Slovana in nimajo smisla za našo knjigo. Vrh tega tudi še jedna četrtina hrvatskih prebivalcev raje podpira srbsko književnost nego hrvatsko, kar jim seveda ne zamaramo, saj je tudi srbska knjiga slovanska, vendar pa se pri vsem tem zgubi mnogi član za »Matico Hrvatsko«. Sicer pa je pri nas za neke stanove, posebno za duhovnike in činovnike, narodni davek zares prevelik, dočim se drugi temu davku odtegujejo. Narod je svojo snago že skoraj do cela izčrpal, pa potem se ne smemo čuditi, če na nekih mestih popušča; bati se pa ni, da bi »Matico Hrvatsko« zapustil.

S političnim in verskim prepородom, ki se na Hrvatskem pripravlja, obudila se bode iznova narodna zavest. Iztrebiti moramo izmed sebe na-

mu prebodli žebli roke in noge, in spomni naj se triurnega dolgega trpljenja na križu.

Glasovi spominjajo Najvišjega na one dogodke, ko je on kot človek bival med ljudmi. Prosijo ga, naj bi se spomnil tudi grešnikov, katerim je tedaj tako milostljivo oprostil — Magdalen, ki mu je mazilila nogi, in razbojniku, ki je visel poleg njega na križu. Oba priznavata krivdo, — in glasovi se nižajo, kakor plameni, ki gore nizko nad pepelom:

Oro supplex et acclinis,
Cor contritum quasi cinis
Gere curam mei finis.
Lacrymosa dies illa
Qua resurget ex favilla
Judicandus homo reus.

Zdi se, kakor da čaka zbor za hip, da se v resnici drzne, prositi Najčistejšega odpuščenja — čaka, kakor Abraham, ko je govoril z Gospodom in prosil za Sodomo. (Dalje sledi.)

Zločin v Lille.

Silni vrišč, katerega je zagnalo pred kratkim vse framasonske in liberalne časopisje proti šolskim bratom vsled znanega dogodka v Lille, polagoma potihuje, ker nedolžnost brata Flamidiena stopa na dan. Kljub nečuvnemu pritisku, gro-

žnjam, preiskavam in dolžitvam, ni moglo sodišče obtoženemu redovniku dokazati niti najmanjše krivde. Vendar se skuša sodišče radi krivičnega svojega postopanja ubraniti veliki blamaži s tem, da takorekoč izsiljuje iz brata Flamidiena kak znak, s katerim bi potrdil njih sumnjo. Svet še skoro ni čul podobnih sredstev, katere uporablja Lillsko sodišče proti obtoženemu bratu.

Navesti hočemo tu samo prvo preiskavo proti Fr. Flamidienu, po francoskem dnevniku l'Univers.

Prijeli so ga okoli šeste ure zvečer. Zgrabila sta ga dva redarja, ga uklenila in ga vodila k vozu, ki je stal na obrežju Bass-Deüle. Da bi obtoženec ničesar ne preslišal, kako kriči in vpije poulična druhal in zahteva njegovo smrt, da bi ga tem bolje videli in tem lažje psovali, — so odprli okno pri kočiji. In mej vožnjo je moral nesrečnež poslušati klice: »Smrt! Živel Deibler!«

Naposled so dospeli do mediciniške fakultete, in peljali so brata Flamidiena v majhno dvorano, slabo razsvetljeno s plinovimi svetilkami. Tukaj so ga pustili jedno uro, obkoljenega od redarjev, kateri so ga surovo psovali in mučili, kar je bilo grozovitejše, ker je nesrečnega brata pretresala vsled prestanega trpljenja huda mrzlota.

Med to uro, ki se je zdela zatožencu ne-

skončna, je nagovoril neki redar brata Flamidiena v flamskem narečju, in ko je slišal, da kliče ta Boga na pomoč, je zavpil:

»Ali verujete še v Boga, vi, ki ste storili tako nesramen zločin?«

»Dá, verujem«, odgovori brat, »in upam, da bode kaznoval onega, ki je tako hudobno in nesramno umoril mojega učenca, in upam tudi, da bode pokazal mojo nedolžnost.«

»Vi da bi verovali v Boga! Pojdite no! toliko verujete, kakor jaz...«

In taki nesramni napadi, namešani s psovkami so trajali tako dolgo, dokler niso prišli po obtoženca, da ga odpeljejo v autopsiško dvorano. Po temnem hodniku pride brat Flamidien kmalu v močno razsvetljeno dvorano. Oči so mu kakor osteklele; učinek je bil jako dobro premišljen.

Na viseči mizi leži dečkovo truplo, trebuh mu je razparan; na jedni strani vise čreva, na drugi pa je razprostrto še krvavo in nagnjusno drobje.

Brata Flamidiena peljejo pred autopsično mizo. Okoli njega se nakupičijo osebe, ki smejo prisostvovati in izmed katerih naj tukaj nekatere navedemo: Gg. Delalé, preiskovalni sodnik; Tainturier, državni pravdnik; Doré, zapisnikar; Vi-

rodni in verski indiferentizem, ki gonobi najhuje vsak narod. Čim bode ta zadača izpolnjena, obrnilo se bode na bolje tudi na književnem polju. Delokrog našega delovanja pa naj ne bode omejen samo na ožjo Hrvatsko; razširiti se mora čez Dalmacijo, Istro in Bosno, hrvatsko prebivalstvo teh dežel se mora okleniti nas ter podpirati hrvatske boritelje na političnem in književnem polju, kar se seveda deloma že zdaj godi, ali se pri vsem tem hrvatska knjiga v omenjenih deželah še vedno premrzlo ceni in naročuje; od te strani je pričakovati ravno za »Matico Hrvatsko« mnogo več podpore. Slovenci vrše glede »Matice Hrvatske« svojo dolžnost, ker se jih nahaja lepo število med njenimi članovi, premda isto tako potrebuje znatne podpore »Slovenska Matica«, katera vendar po najnovejših poročilih napreduje, če tudi le počasi. Pri vsem tem pa živo priporočamo posebno letošnje darilo »Hrvatske Matice« vsem zavednim Slovincem, ki še niso članovi njeni, da se čim prej zglasijo ter nabavijo prelepe knjige tega izvenredno koristnega književnega društva.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. marca.

Notranji položaj v Avstriji je po mnenju nekaterih politikov precej zamotan, posebno še od tedaj, ko je češki poslanec dr. Kramář objavil svoj članek, v katerem kritikuje zvezo Avstrije z Nemčijo. Ker je vlada, kakor trdijo nemško-nacijonalni listi, še vedno izredno naklonjena mladočeškemu poslancem, ki so baje odgovorni za dr. Kramářevo delo, akoravno avtor sam to trditev najodločneje zanikava, je njeno stališče v zadnjem času zelo omajano in je grof Thun prišel v neko navskrižje z zunanjim ministrom grofom Goluhovskim, ki je nekako varuh naše trozveze. »Wiener Abendpost« je včeraj dementovala to vest in posebno naglašala, da tudi nemški državniki vedo, da avstrijski vladni krogi in pa mladočeška delegacija ni v prav nobeni zvezi z izvajanjem poslanca dr. Kramářa v nekaterih čeških listih. Tudi »Linzer Volksblatt« oporeka poročilom o navstali krizi v našem kabinetu ter naglašala, da je deželnozborska večina še vedno jedina in trdna in da še vedno zaupa grofu Thunu. Dokler pa večina ne odreče zaupanja grofu Thunu, pravi ta list dalje, ni prav nikakega povoda za odstop sedanjega ministerstva. Ta poslednja trditev pa ni vselej merodajna, kar priznava omenjeni list sam ter tudi omenja, da je že nekaterikrat tudi manjšina vrgla avstrijsko vlado in da pridejo sem ter tje v poštev tudi druge okolnosti. Kajpada, pravi končno, ne smemo misliti, da se je ta izredna navada že povsem udomačila. Omenjeni list toraj meni, da grof Thun še vztraja na svojem mestu, dokler ne pride kaj hujega, tembolj, ker je zadeva glede trozveze že kolikor toliko poravnana.

Trezna sodba o avstrijskih Nemcih. Dunajski dopisnik lista »Daily Chronicle« objavlja

te dni pogovor z grofom Albertom Apponyjem o sedanjem razmerju mej Nemci in Mažari. Na dopisnikovo opombo, da bo ogerska vlada zvesta Deakovim tradicijam, pokazala ves svoj vpliv na korist avstrijskih Nemcev, je baje odgovoril grof Albert Apponyi sledeče: Brezdvomno so nam Nemci kot vodilni element v Avstriji najbolj simpatični, vendar so se razmere od leta 1871 znatno spremenile. Tedaj je grof Andrassy priskočil Nemcem na pomoč z namenom, da reši njih hegemonijo v Avstriji. Tedaj je res obstajala njih hegemonija, bila je dejanska posest, mej tem ko so bili Hohenwartovi poskusi napad na to posest in ob enem napad na duvalizem. Poslednjega je bilo pred vsem treba rešiti. Od tedaj pa je hegemonija Nemcev po njih lastni krivdi izgubljena. Kako naj toraj posežemo v stvar? Ogri ne moremo niti direktno niti indirektno vplivati v korist Nemcev. Sicer pa ni v to svrhu najpotrebnejših pogojev. Nemci nimajo nikakega voditelja; s kom naj se toraj pogajamo in dogovarjamo? Kje je mej avstrijskimi Nemci kak priznani vplivni voditelj, kateremu bi se mogli zaupljivo bližati in mu razodeti svoje misli? — Tako toraj govori o naših Nemcih kolikor toliko nepristranski sodeč Mažar, nekdanj njihov zaveznik.

O volitvi naslednika sedanjega papeža, akoravno se mu stanje neprestano boljša, pišejo židovski listi najmnogovrstneje laži in prazne kombinacije. Piše se v teh čitutskih listih o vseh mogočih kandidaturah in mej kandidati imenujejo se celo imena kardinalov, katere že davno krije črna zemlja. Dunajska židinja iz Fichtegasse ve mej drugim celo poročati, kako razmerje glasov se bo pokazalo pri prihodnji volitvi, koliko upanja ima kardinal Rampolla, Vanutelli in drugi, ter ji je tudi znano, na katero stran se bodo nagnili avstrijski, ogerski, nemški in francoski kardinali. Kajpada je vsaka beseda v teh poročilih popolno izmišljena, ker glede bodoče volitve ni v nobenem oziru niti najmanjše gotovosti.

Vstaja na Filipinih. Ameriški angleški, pa tudi slovenski listi, poučeni najbrže samo iz jednega, vladnega vira, ne morejo prehaliti položaja, v katerem se sedaj nahaja ameriško vojaštvo na Filipinih, in kar tekmujejo mej seboj, kdo bo naznanil svojim bralcem večje število ubitih in ranjenih ondotnih vstašev. Le v toliko se ta poročila strinjajo z resnico, da preti v malo dneh za zdravje Amerikanov nevarno vreme, ki jih bo nekoliko oviralo pri znani vojni akciji. Bodisi, da ameriški listi ne smejo drugače poročati, bodisi, da res ne zvedo nikdar prave resnice, res je, da ameriškim vojakom ni tako dobro postlano in da jim posebno v zadnjem času prete marsikatero neprilike. »Köln. Zeitg.« poroča namreč, da se nahaja vodja Aguinaldo s svojo 25.000 mož broječo armado v Marilaru in sicer v zelo dobro zavarovanem kraju, kjer se bo na vsak način prej ali slej vnela huda bitka, v kateri pa ameriško brodogradje radi prevelike oddaljenosti ne more sodelo-

vati. General Otis je uvidel, da s svojimi vojaki ne more biti kos mnogo močnejši vstaški armadi in je vsled tega zahteval, naj mu vlada nujno dopošlje novih močij, posebno pa zadostno število gorskih baterij. Ameriška vlada naj ne slepi prebivalstva s pretiranimi poročili in ne slika položaja tako, kakoršen ni. Sicer je pa že vsak razsoden človek jel dvomiti nad resničnostjo vladnih vestij, ker bi bili morali Amerikani že davno umoriti zadnjega vstaša, ko bi bila tla zadnje res tako ugodna.

Vabilo

k

javnemu ljudskemu shodu v Cerkljah

kateri se bo vršil

v nedeljo, dné 25. marca 1899

ob 3. uri popoldne

Dnevni red:

1. Poročilo o državnem zboru.
2. Ustanovitev hranilnice in posojilnice v Cerkljah.
3. Gospodarska organizacija. Poroča drž. poslanec dr. Krek.

K obilni udeležbi uljudno vabi

Odbor katol. polit. društva.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. marca.

(Deželni zbor kranjski.) Proti koncu seje je bila obširna razprava glede podpore vinogradarstvu v naši deželi. Poročal je posl. Langer, v razpravo so posegli gg.: Povše, Pfeifer in Hein. Vsprejeli so se predlogi za podpiranje vinogradarstva zelo ugodni. Po tej točki je predsednik zaključil sejo. Prihodnja seja je v sredo po Veliki noči, dne 5. aprila.

(Netaktnost.) Poročevalec Hribar je izjavil v svojem govoru pri poročilu o prošnjah za gledišče, da obžaluje, da se tudi škof udeležuje današnje seje. Po škofovem govoru je bil Hribar družega mnenja, ker je zvedel iz škofovih besedij, da škofa ni privedlo v zbor kako strankarstvo, marveč skrb za javno pravost, ki naj se goji tudi v gledališču, katero je škof kot višji pastir dolžan po svojem poklicu zagovarjati povsod, tudi v deželnem zboru.

(Iz mestnega šolskega sveta.) O redni seji mestnega šolskega sveta v torek dné 14. t. m. smo prejeli nastopno poročilo: Za razpisano učno mesto na mestni nemški deški petrazrednici se predloži deželnemu šolskemu svetu ternopredlog. Franj Illerschitsch-e vi, učiteljici na mestni nemški dekliški šestrazrednici. se pripozna druga, Luki Jelencu, učitelju na I. mestni deški petrazrednici, pa tretja službeno-starostna doklada,

vier des Vallons, osrednji komisar; Broigne, komisar sodnijske delegacije; Boillierault, policijski načelnik; Castiaux, med. veščak; Cousin, profesor na med. fakulteti; Tondeur, pripravljatelj; Paul ml., medicinec in poleg teh še lepo število uradnikov.

Štirje uradniki primejo brata in ga približajo mizi, med tem ko mu reče preiskovalni sodnik trdo in neusmiljeno:

»Prosrite odpuščanja tega otroka, katerega ste tako grozovito umorili. Poglejte, kakšen je!«

Brat pa, ne da bi priznal, se zgrudi na kolena, objame dečku noge in jih poljubi, potem pa reče s krepkim glasom:

»Ne, moj Bog, ne morem prositi odpuščanja niti vas, niti Gastona radi zločina, katerega me dolžé. Nikoli nisem storil kaj slabega niti temu učencu niti drugim.«

»Dà, dà«, odgovori preiskovalni sodnik, »zadovoljili ste svojo podlo strast in iz strahu, da bi to ne prišlo na dan, ste zadušili svojega učenca, katerega prosite odpuščanja. No, pogledite svojo žrtev...«

In sodnik in uradniki, zgrabivši brata Flami-diena za glavo in roke, ga prisilijo, da ostane poleg trupla. In ta trenotek se pokaže strahovit

prizor. Trepalnice nesrečne žrtve se počasi povzdignejo; oči se pomikajo z desne na levo. Zdi se, kakor da se mali Foveaux, krvav in razrezan, vzdiguje z avtopsične mize, da pove zločinca. Jeden izmed pomočnikov zdravnika Castiauxa, kateri je provzročil ta maškeradni prizor, se je namreč spravil zadaj za dečka in je z nekako mehanično pripravo provzročil, da so se gibale mrtvecu oči.

To je strašno in grozno. Nesrečni brat, že preje prevzet, se globoko strese, toda zagotavlja svojo nedolžnost rekoč: »Ah, gospod Delalé, to ni več Gaston Foveaux! Kako morete kazati ubogo bitje v takem stanju njegovemu učitelju, njegovemu drugemu očetu!«

»Dà, očetu, ki ga je onečastil in zadavil! Toda prosite ga odpuščanja!« zavpije sodnik. In zopet so se jele privzdigati trepalnice in obupno viti oči.

Brat Flamidien pade na kolena in zagotavlja večkrat svojo nedolžnost pred Bogom.

In da bi ga še bolj mučil, zavpije Delalé:

»No, prosite Boga, naj stori čudež!«

»Moj Bog, odgovori brat, da se pokaže moja nedolžnost, ti ni treba delati čudežev, toda ako bi

hotel vrniti Gastonu življenje, bi pričal on pred vsem tem zborom, da jaz nisem kriv. Dve leti sem skušal napraviti iz tega dečka kristjana, do-brega sina in hrabrega Francoza.«

Zaslišanje je bilo končano. Brata so odpeljali v malo dvorano, kamor so ga že poprej privedli. Tukaj ga je obkolilo nebroj gledalcev, uradnikov, sodnijskih slug in dijakov, in izpostavljen je bil novim napadom: »Ali ste torej priznali svoj zločin?« so vpili proti njemu; »ako ne bodeste priznali, bodo zaprti vsi vaši bratje.«

In neki mlad dijak, ki se je priril do nesrečnega obtoženca, mu je zakričal še enkrat v obraz: »Priznajte svoj zločin!«

»Ali ste me videli, da sem storil ta tako strašni zločin?« odvrne brat Flamidien.

»Ne, ampak vi — —«

»Ako me niste videli, čemu me tožite? Jaz, ki vas ne poznam, bi vas ne mogel dolžiti takega zločina, ako vas ne bi bil videl. Zakaj postopate vi drugače z menoj, ko sem vendar nedolžen.«

Žalostni prizori so bili končani. Brata Flami-diena so odpeljali zopet po istem potu kakor prej v ječo.

Med tem so pa šli uradniki in medicinci v bližnjo gostilno, da se okrepcajo vsled velikega

obe od 1. marca t. l., prvi v znesku letnih 50 gld., drugemu v znesku letnih 40 gld. Sklene se prošnje treh mestnih učiteljev za novično podporo dežel nemu šolskemu svetu priporočiti v ugodno rešitev. Mestni magistrat se naprosi, naj pri občinskem svetu izposluje, da se vodstvu rokotvornega tečaja v šoli na Barju s prihodnjim letom zviša remuneracija na letnih 100 gld. Poročilo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika, profesorja Frana Levca o nadzorovanju obrtne pripravljavnice na I. mestni deški petrazrednici se vzame na znanje, odobre se ž njim združeni nasveti in sklene se, da se ima to poročilo predložiti deželnemu šolskemu svetu v končno odobrenje. Nek vnani učenc se sprejme v mestno šolo, drugemu tukajšnjemu pa izda izpustnica. Radovoljka Helena Tekavčičeva se premesti na mestno dekliško osemrazrednico, na njeno mesto vstopi pa na mestni nemški dekliški šestrazrednici kot radovoljka izprašana učiteljska kandidatka Tekla Hubadova. Potem, ko se reši še par internih zadev, vzame se končno na znanje še poročilo predsednikovo o stanju vprašanja radi nove zgradbe za mestno dekliško osemrazrednico pri Sv. Jakobu.

(Iz Šmartna pri Litiji.) Pretečeni teden so pričeli podirati staro dekanijsko cerkev. Tesarski mojster Ivan Vrhovnik iz Tunjic pri Kamniku je vzel streho z zvonika, snel zvonove in jih obesil v ta namen pripravljeno lopo. Mož se je pokazal pri tem opravi skušenega mojstra in je vsestranskega priporočila vreden. Upamo, da bo cerkev do Velikonoči podrt, da se takoj po praznikih prične z zidanjem, če le vreme nagajalo ne bode. Zidarska in tesarska dela izročila so se stavbeni tvrdki Tönnies v Ljubljani. Prvotne načrte za novo cerkev je napravil arhitekt Jeblinger; te pa je popravil in preuredil profesor in arhitekt A. Wagner v Gradcu, po čegar načrtih je zidana tudi ljubljanska cerkev Srca Jezusovega. Zidala se bode cerkev v prvotnem gotskem slogu, v podobi križa s trikotnim končnim završkom, s štirimi kapelami na vsaki strani glavne ladije in z dvema stolpoma. Na pročelju bodo trije uhodi, na vsaki strani pa po dva in sicer po eden v ladijo, drugi pa v zakristijo in na oratorij. Zunanja dolgost bo znašala 48 m., širokost pa 26 m. Visočina strehe bo 24-50 m., nadstrešnega stolpiča 38-50 m. in stolpov 57 m. Dolgost ladije s prezbitrijem bo 44-35 m. in njena širokost 11 m. stranska ladija je pa 21 m. dolga in 8 m. široka. Visočina obeh pa je 16 m. Stavba se bo spravila še letos do konca oktobra pod streho; drugo leto se bode pa obokala, dozidali se bodo stolpi, ki se bodo letos le do strešne višine zidali, in dogotovila se bodo še druga potrebna dela, tako da bo stavba do konca oktobra 1900 izgotovljena in za kolavdacijo pripravljena, v kar pomozi Bog!

(Iz Kostanjevice.) Poročali ste nedavno, da je bilo pri nas 200 prašičev zaplenjenih. Dejanje je sicer resnično, toda malo prehitro so se zaredili, kajti pri nas smo jih našli samo 102. Od teh so jih nekoliko kmetom nazaj vrnili, nekaj so jih

napora, ki jim ga je povzročil nesrečni obtoženec, — da so popili nekaj belega vina in konjaka. Na vaše zdravje, častiti gospodje!

K temu preprostemu poročilu — pravi »l' Univers« — nimamo ničesa pristavljati. Toda vprašamo, ali je to sodnijska preiskava? Ali je dovoljeno, da se izpostavlja psovkam in surovim žalitvam cele tolpe uradnikov in pobalinov človek, proti kateremu ni druge sumnje, kakor njegovo nenavadno, toda lahko umljivo vedenje? Ali je dovoljeno tako skrivnostno postopanje in prirejanje tako strašne in grozovite prizore, da obtoženec prizna svojo krivdo?

Ali je dovoljeno, da se obtoženca na tak način pretrese in zmeša, da niti ne ve, kaj govori? Kako bi prenesel nedolžen človek tako preskušnjo in da bi ne onemogel? In, ali naj bi potem njegova slabost, njegove zmedene besede pričale proti njemu?

To je tortura natezalnica, in sicer grozovita moralna tortura, in kdor se ji more ustavljati, mora imeti izvenredno utrjeno dušo. Niti svojemu smrtnemu sovražniku bi ne želeli nikoli, da pride v tak položaj.

To je omika in pravica, kakor jo umeva framonstvo.

zakopali, 58 so jih pa včeraj na javni dražbi prodali. Toda ta dražba je bila taka in zbudila je toliko nevolje, da moramo proti takemu načinu dražbe protestirati. Oklicala se je po vseh bližnjih okrajih dražba na dan 21. t. m. In res so prišli kmetje doli iz Samobora, Velike Doline in drugodi po šest ur daleč, tako da se je zbralo kupcev okoli 200. Pa vsi so prišli zastoj. Pripeljal se je živinozdravnik iz Krškega in je naznanil, da je vse skupaj kupil mesar Žener iz Krškega komad po štiri goldinarje. To je vzbudilo pri vseh navzočih silno ogorčenost, in dasiravno so bili drugi pripravljeni prešiče plačati veliko dražje, bila je kupčija kratko sklenjena. Gotovo je, če bi se prodali posamezno ali pa po pet skupaj, da bi dobili 150 gold. več. Da bi ne bilo orožnikov zraven, prišlo bi bilo prav gotovo do pretepa. Ljudje so prišli po več ura hoda daleč ob najslabšem vremenu, pa so jih takó rekoč za norca imeli. Zakaj so oklicali dražbo, ako so že naprej vedeli, kdo in po koliko jih bo kupil? Zakaj se pa ni naznanilo ob pravem času, da so prašiči že prodani? Kdo bo pa škodo trpel? Kmetje, ki so tako lahkomišljeni, da za par goldinarjev dobička stavijo v nevarnost vse svoje premoženje. Jeden bo vled tega, kakor pravijo, prišel ob vse posestvo. Marsikoga pa tudi ta skušnja ne bo spreobrnila, kajti znan je njihov pregovor: Če »rata«, bo »prata«, če ne, bo pa ričet!

(Pri občinski volitvi za Oselico) bil je 20. marca t. l. izvoljen županom: Franc Bogataj, posestnik v Stari Oselici; svetovalci so: Janez Frelj, Lovro Kristan, Pavel Ušeničnik. — V odbor novovoljeni: A. Jelovčan, A. Pfajfar, M. Pintar, L. Pirk, I. Šturm, I. Jezeršek.

(Z Rovt nad Logatcem.) 21. marca. Tukaj že od nedelje (19. marca) dopoldne sneži. Ravno kar bo snega jeden meter na debelo. Dva dni je tulila burja do sile, menda zato, ker je o svetem Pavlu pozabila. Pretekli petek smo imeli +12 stopinj, danes pa — 4 stopinje. Kmetska pratika dobro »stih« drži. Skozi kolikor španj na sv. Jodert dan solnce sveti, skozi iste vse o sv. Jožefu sneg mete. Naš letošnji prvi semenj 10. t. m. se nam je čisto izjalovil. Prihodnji ponedeljek ga bodedo ponovili, če bomo dobili dovoljenje. Zvedeli smo tudi to veselo novico, da bo v par letih vrhniška železnica podaljšana skozi Rovte na Vipavo. Lepi piruhi za nas. Bog daj, da bi bilo res. Vederemo!

(Iz velikovške okolice.) [Nekaj iz velikovške nemške šole.] Po pravici se dandanašnji toži o razuzdanosti in neubogljivosti mladine. Marsikdo pripisuje vzrok novim šolam, učitelji in liberalci pa tega ne pustijo veljati. Res, tako daleč nismo še prišli, da bi smel učitelj, kakor se mu ljubi, učiti deco brezverstva, in zato tudi ne smemo zatrjevati, da bi ravno učitelji izprijevali mladino. Učiteljem očitamo le, da oni dejanjski ne storijo dosti, da bi v mladini vzdržali in vzbudili krščanstvo, brez katerega si mi katoličani poštenega človeka misliti ne moremo. Izprijevanje otrok prihaja v prvi vrsti od druge strani. Jedno gnjilo jabolko izpridi vse druge, ki so zraven njega, in gorje otrokom, ki morajo leta in leta sedeti na šolskih klopih z otroci, ki so hudobni. Otroci najboljših starišev se morajo izpriditi. Kakšna je šolska mladina v krajih, kakor v nemškonarodno socijalnodemokratičnem Velikovcu, kažejo sledeči slučaj, ki jih je, kakor slišimo slučajno iz zanesljivega vira, doživel zadnje dni velikovski gospod veroučitelj. Šla sta pred kratkim dva duhovnika skozi hodnik pri velikovškem starem rotovžu. V sredi hodnika stal je šolar velikovške nemške šole in se ne gane na nobeno stran, tudi odkril se ni, da bi svojega veroučitelja in drugega duhovnika pozdravil. Gospod katehet stopi k njemu: »Ali ne veš, kaj se spodobi; idi strani!« A fant je odgovoril: »Tam imate pot!« Tuji duhovnik je rekel: »Ko bi bil fant pri meni v šoli, dal bi mu zaušnico!« A kaj češ v Velikovcu? Udari ga in tožijo te, daj mu kazen, pusti ga klečati, smeji se ti, zapri ga in sam si zaprt; ker ima pa duhovnik 16 ur v tednu šole pri sodrgi, kakoršna je v nemškem Velikovcu, mu kmalu preide veselje, da bi še prostovoljno sedel par ur v šoli, potem, ko je imel že štiri ure krščanskega nauka. Drugega nad vse porednega fanta je gospod veroučitelj nekoliko trdo prijel in ga postavil ven. Fant pa je stopil k tabli, na kateri so disciplinarne vredbe natisnjene, pokazal je

na-nje, češ: »Tu stoji, da me ne smete tepsti, jaz vas bom šel tožit!« To se je zgodilo 20. marca zjutraj, popoldne je že dobil gospod veroučitelj pismo, ki ga je voditelj velikovških socijalnih demokratov pisal takoj opoldne šolskemu nadzorniku. V pismu tirja, naj šolski nadzornik postopa proti katehetu. Otroci se ne smejo tepsti. »Was für den Lehrer gilt, wird wohl auch für den Pfaffen gelten«, piše dalje in grozi, da se bo on postavil »für die armen Kinder«. Brezsrarni škrti uganjajo v šoli reči, katerih zapisati ne moremo. Živele nove šole! Zdaj otroci ukazujejo, učitelji in kateheti morajo pa molčati, vsaj postava prepoveduje, da otroka kaznovati ne sme. Kaj pa naj z otroci počnejo? Izključiti jih iz šole? To jim je ravno najljubše, in če bo jeden zaradi hudobije izključen, posnemali ga bodo vsi, da bodo oproščeni. Želeti bi bilo, da bi gospodje kateheti take žalostne slučaje ne ohranili molče za-se, treba jih je spraviti na dan in razkriti vse razdejanje sedanje vzgoje, treba je pokazati na vir, od koder prihaja razuzdana mladina. Ko slišimo taka poročila o velikovski nemški šoli, se nam stoži, da iz okolice pošilja toliko pridnih, a neumnih slovenskih kmetov svoje otroke tja, da se nemški naučijo! Kmet, ali ti ni žal za nedolžno dekle, ki ti ga je Bog dal, ali se ne bojiš, da bi ti vr fant postal potepuh v družbi mestnih potepuhov! Zaradi nesrečne nemščine mu ni žal za značaj in čednost svojih otrok! Želeti bi bilo, da bi dušni pastirji odločno opominjali stariše na tako veliko nevarnost. Velikovška gospoda je nemškonarodna in brezverna, delavci so socijalni demokrati in v tako družbo pošiljajo otroke, ki ostajajo čez poludne tam — uboga mladina, in stariši so sami tega krivi, ker mislijo, da človek brez nemščine zveličan biti ne more. Pred nekaterimi dnevi, slišimo, da je bil v Velikovcu šolar iz neke sosedne liberalne šole obsojen v zapor, ker si drugače z njim več pomagati niso mogli. Kam nas popeljejo take šole?

(Ponudbeni razpis) Trgovsko ministerstvo nazzanja trgovski in obrtniški zbornici, da je c. in kr. konzulat v Madridu naznanil, da se bo dne 12. aprila letos vršila ponudbena obravnava, zadevajoča pobarvanje vojnih ladij v arsenalu Ferrol-a, kakor tudi dobavo potrebnih barv in drugih potrebščin za čas do 30. junija 1901.

(Evropa) šteje po novejši štetvi 366.425.790 prebivavcev; vse armade štejejo 8.403.544 mož, za slučaj vojske nad 21 milijonov. Za te vojake plačuje Evropa v mirovnem času 5 milijard in 303 milijone frankov. Državni dolgovi znašajo 116 milijard in 600 milijonov, torej pride na vsako glavo 320 frankov. Na Portugalskem pride na glavo državnega dolga 794 frankov, na Francoskem 677, na Angleškem 529, na Nizozemskem 480, v Italiji 417, v Avstriji 364, v Belgiji 350, v Španiji 339, na Grškem 334, v Nemčiji 274, v Rusiji 146, v Turčiji 137 in v Švici 25 frankov. Redni letni državni troški znašajo 19 milijard 588 milijonov ali 54 frankov od osebe.

(Poveđenj v Sahari) Pariški »Temps« poroča, da je v Sahari ob vznožju pogorja Atlasa že nekaj časa silna nevihta z nalivi. Reka M'Zi je tako narasla, da je preplavila veliko dežele. Valovi nosijo izruvana drevesa; mnogo hiš se je sesulo, poštna zveza je pretrgana, ljudstvo je v strahu.

(Železnica preko Afrike.) Znani južno-afriški mogotec Cecil Rhodes je zasnoval v svoji glavi načrt, po katerem bi z železnico zvezal Kajiro v Egiptu s Kapstadtom na skrajnem jugu Afrike. Sedaj išče po Evropi moralnih in denarnih podpor. »Times« pišejo o tem načrtu: »Danes je še nemogoče z gotovostjo trditi, da bi ta železnica toliko koristila, ko brzojav. A to je gotovo, da se brez železnice angleška posestva v srcu Afrike ne morejo razvijati. Ali pa je kdo slutil, ko so pričeli graditi kanadsko pacific-železnico, da bode odprla najbogatejšo žitnico Severnih držav?« — Toda srednja Afrika ni rodovitna Kanada.

(Petratljivost.) Iz Novega Jorka se poroča, da se bode dne 4 aprila Viljem Vanderbilt poročil z gospico V. Fair. Oba sta iz milijonarskih družin. Zaročni prstan neveste velja malenkost 40.000 dolarjev.

(Zbirka ptičjih jajc.) Neki Nehr Korn v Brunšviku ima blizu 4000 vrst ptičjih jajc. Za zbirko v britanskem muzeju je njegova največja ter obseza jajca vseh v Evropi živečih ptičev in veliko vrst iz tujih dežel.

Društva.

(Občni zbor društva za zgradbo pripravniškega konvikta) se je vršil danes ob 11. uri v konferenčni dvorani c. kr. učiteljska pri precejšnji vdeležbi. — Predsednik g. ravnatelj Hubad pozdravi zbrane člane, omenja umrlega dobrotnika prelata dr. Čebaska in otvori zborovanje. Tajnik g. profesor Kržič prebere zapisnik zadnjega občnega zbora, ki se odobri; potem poroča o društvenem delovanju v preteklem letu. Odbor je imel večkrat posvetovanje in je vodil zadeve. Denarja se je nabralo okroglo 8000 gld., izdalo pa se je v podporo revnih pripravnikov okrog 700 gld. Članov šteje društvo 205, ki razno prispevajo, kot dobrotniki, ustanovniki ali kot redni člani. Tudi čisti dobiček listov »Angeljček« in »Vrtec« se steka v to blagajno. Pri volitvi odbora so bili izvoljeni vsi dosedanji gg. odborniki. Razgovor o društveni hiši je pokazal, da je precej upanja, da jo kmalu dobimo. Pospešiti bodé treba le nabiranje doneskov pri raznih prilikah. Predsednik zahvali člane na obilnem številu, jim priporoča delavnost in zaključí zbor ob 1/2 12. uri.

(»Glasbena Matica« v Novem Mestu.) V soboto, dne 25. marca t. l. v čitalnični dvorani tretji glasbeni večer. Iz posebne prijaznosti sodelujejo: gdč. Mira Devova (sopran), ter gg. dr. P. Drachler (vijolina), J. Junek (cello), P. Lozar (vijola), J. Prohážka (klavir), J. Vedral (vijolina) in učitelj tukajšnje glasbene šole. — Petje vodi g. koncertni vodja I. Hladnik. — Vspored: 1. L. van Beethoven: »Slava božja«, mešan zbor. 2. J. Prohážka: Trio za klavir, gosli in cello: I. Thema con variazioni, allegro moderato. II. Andante. III. Allegro molto. 3. K. Kreutzer: Arija iz opere »Prenočišče v Granadi«, poje gdč. M. Devova. 4. I. Haydn: Kvartet za dvoje gosli, vijolo i cello, op. 76 B dur; I. Allegro con spirito. II. Adagio. III. Menuetto. IV. Allegro ma non troppo. 5. a) J. Brahms: »Zvesta ljubav«, b) R. Schumann: »Ne grem od te«, poje gospodičina M. Devova. 6. A. Dvorak: »Stabat mater«, oratorij za mešan zbor z orkestrom III. in IV. zbor. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

(Kmetijsko društvo v Dobropoljah.) [Konec] Predno vam povemo, kaj nameravamo, povedati vam še moramo, kako morate ravnati z vašimi pridelki, ako hočete, da bode zadruga dobro vspevala. Ne pozabite, da je podlaga združnemu napredku vaše poštenje. Brez vašega poštenja naša najboljša volja ne zmore ničesar! Zato nekaj nasvetov in navodil. Naši mlekarški izdelki so v kratkem času dobili dobro ime. In če bi še toliko izdelovali, upamo si prodati vse. Treba pa je, da dobro ime ohranimo! Zato nosite v mlekarnico le popolnoma sveže mleko in brez primesi, ker le iz takega blaga se dobi res dobro blago. Dobe se pa vendar semtertje ljudje, ki niso tako pošteni, kakor bi morali biti, ter kvarijo mleko na ta ali oni način, ali s tem, da prilijo malo vode, ali pa primešavajo k svežemu mleku že otopljeno, ali zlivajo od dveh molž mleko skupaj itd. Čudimo se tem ljudem zaradi tega, ker nimajo v sebi niti trohice poštenja, niti trohice sramu. Ker bi v sled nepoštenosti nekaterih lahko trpeli mnogi pošteni, pazili bomo še bolj kakor doslej in slehernemu takemu, ki pači mleko, prepovedali nositi v mlekarnico, kakor smo že nekaterim. In vi zadržniki, katerim je mar napredok mlekarnice, dolžni ste povedati, kdo ne ravna z mlekom pošteno, da ga odslovimo. — V zadnjem času smo se lotili trgovine z jajci. Sprejemajo se vsak ponedeljek, ali če je ta dan praznik, drugi dan potem, ter jih plačujemo po dnevni tržni ceni, in vi boste gotovo v zadrugi dosegli boljše ceno, kakor se vam plačuje od drugih prekupecev. Paziti pa morate, da boste oddajali jajca sveža vsaj vsakih 14 dnj, nikakor pa že gnjilih, črnih, starih klopotcev, ker zubo boste trpeli le vi! — Z zanesljivim blagom si bomo dobili na trgu potrebni kredit! — Zelo kočljiva je trgovina z ježicami, in sicer zato, ker imajo nekateri ljudje premalo vesti. Jeseni, ko je bilo polno skladišče tega blaga, imeli smo priliko opazovati, da je na kupu sem in tja kak sklad popolnoma plesnivih ježic. Zakaj? Plesnivih gotovo ni nihče prevzel, pač pa je dotičnik tiste ježice premalo posušil, ali pa celo nalašč zmočil, da so bile nekoliko težje. Kako malopridno in kako brezvestno je tako početje! S svojim blagom spridi se drugo in da obilo nepotrebne dela, ker se mora blago prebrati, predno se odpošlje. Mar bi tak človek, ki tako blago pripelje, povedal, da ga je spridil, dali bi mu denar, blago pa stresli na pot, da bi ne bilo še drugih stroškov. Ravno to blago se zelo težko prodaja, ako ga boste kvarili, bode se pa še težje. Potem se pa ni treba vpraševati, zakaj nimajo cene? Vi sami ste vzrok, ker tak blago slabo shranite ali pa še nalašč spridite. — Cene fižolu so zelo spremenljive in težko je pogoditi ravno pravi trenotek za sklepanje kupčij, da bi se dosegle visoke in trdne cene. Po našem prevdarku bi se prodalo najložje in najbolje tako-le: Zadrž-

niki speljejo o mlavli lepo očiščen fižol v skladišče, tam prejme vsak listek, koliko je blago stehalo, in pri blagajnici dobi na tisto blago nekaj denarja, 6 do 8 gld. na kvintal. Kadar bi se pa vse blago odposlalo, plačalo bi se še vsakemu, kolikor bi mu še šlo. Tako bi se dosegle najboljše in najugodnejše cene in brez strahu za kako zgubo. Prodali bi pa vsi blago jednako, seveda morajo zato zelo skrbeti, da bodo imeli vsi jednako čisto blago. Ravno pri tem je pa še precej grde nevoščljivosti med sosedi, češ: »Kaj? Sosed bo ravno tako prodal kakor jaz?« Prijatelj, tudi tvoj sosed je trpel z blagom, tudi on je potreben denarja! — Ravno tako bi se vredila kupčija s pšenico, ovsom in prosom. Pri prosu je treba paziti, da se prideluje za kupčijo popolnoma belo, ker ima to mnogo boljše ceno, kakor pa namešanó. Pšenico in oves je treba pred setvijo čistiti, zato imamo čistilnike. Kdor je pa takrat prelen, mora očistiti pred prodajo. — Zelo lahko se prodaja krompir. Morda bi kazalo onim zadržnikom, ki imajo več zemljišča, saditi krompir za kupčijo, ker ga mnogo zraste. Pomniti pa morate, da je za kupčijo le beli in rumeni krompir, nikakor pa ne ta, katerega sadite sedaj, tako imenovani »hočevare«. — Opomniti vam še moramo, da bomo odslej sprejemali blago v skladišče le po dnevi, nikdar pa ne več o mraku ali pa zvečer, ker se takrat zaradi nezadostne razsvetljave blago le slabo pozna. Zvečer je tudi vselej obilo dela, ker se morajo devati v red računi in pospravljati blago.

Sedaj pa še nekaj o naših načrtih za bodočnost. Po novem letu je kupil združni odbor po vestnem preudarjanju Črčkov vrt, ker je lastno zemljišče za svobodni napredok zadruge neobhodno potrebno. Nihče ne taji, da je svet drag, ker znaša kupnina 4550 gld. Pomisliti pa je, da je ono zemljišče na zelo pripravnem prostoru in da se tako zemljišče na Vidmu, t. j. središču celo fare ne dobi ceneje. Zaradi tega kupa je bilo mnogo vrišča. Nekateri, katerim je začela zadruga že presedati ali so se pa začutili prizadete o lastnih koristih v zvezi z onimi, ki preže na zadrugo kakor tiger na plen, da bi jo pomandrali, zagnali so grozen hrup zaradi tega in razvilinajstrastnejo agitacijo proti zadrugi, češ: sedaj-le jo porušimo in na njenih razvalinah se bomo košatili mi. Ta nakana jim je, hvala Bogu, žalostno izpodletela ob Vaši složnosti in možatosti. Sedaj vidijo bolj kot prej, da naše organizacije ne razbije vsak viharček, da so že precej osamljeni, da pa bodo skoraj še bolj, ko vse naše kmete in rokodelce prešine zavest, da le v združenju je naša rešitev. Kajpada je bila to nekaka poskušnja za zadržnike, katero so pa neki »možje« zelo slabo prestali. Priplavali so na vrh kakor gluho zrnje v vodi in so zdrsnili iz zadruge. Slava in hvala jim, posebno tistim, ki so zadržki s svojo navzočnostjo in zlobnim jezikom več škodovali kakor koristili. Zadruga se bode tako nekako očistila in utrdila, saj tudi vino ni dobro, dokler se ne očisti. Na zgubi vsled tega nikakor nismo, ker namesto vsakega, ki je nanzanil svoj odstop, pristopili so trije drugi in danes šteje zadruga okroglo 340 članov. Na kupljenem prostoru si postavimo polagoma svoj združni dom, mlekarnico, združno skladišče in kar bode še sčasoma treba. Znano nam je, kako Vas ravno zaradi tega begajo, češ, koliko boste morali zato plačevati. Kajpada ne bode zraslo to zastoj, kakor niso druge hiše na Vidmu. Za skladišče in mlekarnico pričakujemo državne in deželne podpore, najbolj se pa zanašamo na Vašo podporo. Prosimo Vas, da vsak pomaga po svojih močeh. Kdor ima živino za vožnjo, naj pripelje peska, kamna, apna, opeke, lesa itd. Pri vožnji se lahko veliko prihrani. Kdor nima še vplačanega dolžnega deleža, naj ga v kratkem poravnava. Kdor pa zmore polni delež, naj vplača vseh 100 gl. in denarja bomo imeli več kot dovolj. Vsi pa, ki kupujete potrebne reči, kupujte jih le v zadrugi in prodajte svoje pridelke le zadrugi. Z žalostjo opazujemo, da nekateri poznajo zadrugo le takrat, kadar jim kaže velik, očiten dobiček; kadar bi pa imeli zadrugi kaj priprirediti, ni jih od nikoder. Prigodi se večkrat, da dobi zadržnik ali zadržnica v naši pisarni denar za mleko, jajca ali druge pridelke in leti z denarjem naravnost k našim najzagrizenejšim nasprotnikom in naloži tam blaga, ki ni boljše, niti cenejše kakor v zadrugi. Tako ravnanje ni lepo in ni modro! Vsaj sedaj, ko vidite, da bode zadruga imela stroške za zidanje, sklenite trdno, da boste kupovali vse v zadrugi in ravno tako prodajali vse zadrugi. Tako bi se »združni dom« polagoma poplačal in nikomur ne bi bilo treba dati zanj niti vinarja in v nekaj letih bi bili lahko popolnoma samosvoji. Ne bodite tudi tako malosrčni! Naj Vas ne zbega vsaka grožnja in vsaka laž naših nasprotnikov! Ne bodite slepi! Vprašajte se, s čegavim denarjem so si zidali nekateri med nami svoje hiše, s čim so se opasli takó, da Vas še sedaj hočejo tiščati h tlo? Drugim ste postavili domove, do ka-

terih nimate nobene pravice, a seji ga na posled nočete postaviti? Dovolj smešno in žalostno! Možje, zadržniki! Naši dosedanji vspehi nam dajejo moč in pogum, da izvršimo delo, katero smo začeli. Ker delamo z namenom za občno telesno in duševno blaginjo vseh zadržnikov in nočemo poznati koristi posameznih sebičnejšev, pričakujemo, da bode Božja pomoč z nami! Pozivamo pa Vas, da nas podpirate po vseh svojih močeh tako, kakor smo vam že prej povedali. Mi smo popolnoma prepričani, da izvršimo naše delo častno v naš skupni blagor. Zato vam kličemo: »Z združenimi močmi« stanovitno naprej!

Darovi.

II. izkaz o darilih za Prešernov spomenik: Dr. Detela Fran, c. kr. gimnazijski ravnatelj v Rudolfovem, 4 gld. — »Triglava«, akademično tehnično društvo v Gradcu, čisti prebitek koncerta, prirejenega v »Narodnem domu« v Celji, 55 gld. — Jelenc Tonči in Hromec Ivanka nabrale pri izletu »Gorjanskega Sokola« v Šenčur 22 gld. 65 kr. — Svetec Luka, c. kr. notar v Ljubi, za Stritarjeve pesmi »Prešernov spomenik v Ljubljani« 10 gld. — Schwentner Lavoslav v Ljubljani 1 gld. — Vrhovnik Ivan, župnik, 1 gld. — Brinšek Ivan v Trnovem 3 gld. — Wester Zalika v Travniku 35 kr. — Sedmošolci v Ljubljani 2 gld. 50 kr. — Gojenke mestne višje dekliske šole v Ljubljani 2 gld. 20 kr. — Zafošnik Ign., odvetniški kandidat v Slov. Bistrici, 60 kr. — Stamcar Avgust, pristav banke »Slavije«, 2 gld. 10 kr. — Gruden Ivan, župnik v pok. v Ljubljani, 4 gld. — Trdina Gregor, trgovec z lesom, 150 gld. — Dr. Hrašovec Juro, odvetnik v Celji, 5 gld. — Hrašovec Fran, c. kr. okr. sodnik v pok., 5 gld. — Fasan Rudolf, geometer v Tolminu, 10 gld. — Ozvatič Fran, dijak v Celovcu, 5 gld. 20 kr. — Slavič M., bogoslovec v Mariboru, 3 gld. 50 kr. — Januš Vekoslav, uradnik banke »Slavije«, 2 gld. 40 kr. — Dražil Ivan v Ljubljani, 5 gld. 40 kr. — Schwentner Lavoslav v Ljubljani 2 gld. — Dobrovec Josip, bogoslovec v Mariboru, 1 gld. 80 kr. — Prenos 532 gld. 37 kr., skupaj 831 gld. 7 kr. Dr. Jos. Staré, blagajnik.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celovec, 23. marca. V deželnem zboru so vložili včeraj posl. Hönliger in tovariši predlog, s katerim se ugovarja vporabi § 14. posebno pri reševanju nagodbnega in narodnostnega vprašanja, ter zahteva odpravo jezikovnih naredb. Predlogu je ugovarjal deželni predsednik vitez Fraydenegg, izjavljajoč, da ta zadeva ne spada v deželni zbor. Vlada se ne bode pokorila takemu sklepu. Deželni glavar grof Goess pa je izjavil, da je predlog dopusten tudi v deželnem zboru, akoravno bi si želel drugačne sestave, in da ga postavi na dnevni red današnje seje.

Dunaj, 23. marca. »Vaterland« zanika novico, da bo državni zbor sklican koncem aprila, kar je po njegovih poizvedbah popolno neosnovano.

Dunaj, 23. marca. Včeraj so se sešli starokatoliki na shodu. Pastor Schindelarch je dejal, da bo govoril zmerno, da ne bo delal propagande za starokatolicizem in ne proti katoliški cerkvi; vendar je bil vsak stavek njegovega govora napad na katoliško cerkev. Ko je še prebral strupeno pismo posl. Iro proti katol. cerkvi, je vladni zastopnik razpustil shod.

Dunaj, 23. marca. Prusko časopisje nadaljuje zavratni boj proti Thun-ovemu ministertvu. Ne zadostuje mu oficijelno poročilo »Wiener Abendpost«, marveč prusko časopisje uprav iz tega sklepa, da so bila njegova pojasnila potrebna.

Praga, 23. marca. Češki listi nasproti berlinski »Post« izjavljajo, da vztrajajo na svojem stališču v kljub vsem napadom. Ako berlinska »Post« ni z njimi zadovoljna, jih to nič ne briga, ker tudi oni z velenemškimi smermi ne morejo biti zadovoljni. Pisava pruskih časnikov nasproti avstrijskim Slovanom kaže, da treba biti Slovanom zelo opreznim in vztrajnim, ako hoté vspešno braniti zajamčene pravice avstrijskih slovanskih narodov.

Levov, 23. marca. Opozicijski poslanci so tako dolgo z govori zavlačevali razpravo o poostrižu opravilnega reda, da bodo onemogočili kak sklep. Dobro namreč vedó, da je ta predlog naperjen proti opoziciji. Posl. Javorski je sklical načelnike poljskih klubov v posvet, kako zabraniti napovedano obstrukcijo.

Berolin, 23. marca. Večinoma vsi vladarji nemških zveznih držav so se izjavili pri cesarju proti temu, da bi razpustil državni zbor, ker ni vsprejel vladnih predlog za pomnožitev troškov pri vojaštvu.

Carigrad, 23. marca. Za kugo je umrlo v Djedah v nedeljo in ponedeljek dvanajst oseb.

Stokholm, 23. marca. Državni zbor je vsprejel zakonski načrt, s katerim se vlada pooblašča najeti posojilo v znesku 25 milijonov kron.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m., srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Noba	Padavina 24. ura
22	9. zvečer	732,3	-4,5	sl. jug	oblačno	
23	7. jutro	731,1	-8,2	sl. jvzh.	oblačno	0,0
	2. popol.	727,9	-3,4	sl. jug	sneg	

Srednja večerajša temperatura -3,5° normale: 4,8°.

Tržne cene v Ljubljani
dné 22. marca.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	10 60	Špeh povojen, kgr.	70
Rež,	8 50	Surovo maslo,	90
Ječmen,	7 60	Jajce, jedno	2
Oves,	6 80	Mleko, liter	8
Ajda,	8 30	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	9	Telečje	62
Koruzna,	5 50	Svinjsko	6
Krompir,	2 40	Kostrunovo	40
Leča, hkl.	12	Piščanec	60
Grah,	10	Golob	20
Fižol, m. stot.	11 50	Seno, m. stot.	1 96
Maslo, kgr.	1	Slama,	1 78
Mast,	70	Drva trda, 4 kub.m.	6 20
Špeh svež,	64	" mehka, 4 "	4 50

Zahvala. 304 1-1

O dolgi in mučni bolezni ter povodom smrti našega nepozabnega sina

Antona Pečnik-a

prejeli smo dokaze srčnega sočutja od mnogih strani; izrekamo tem potom vsem, ki so si na kakoršenkoli način prizadevali nas tolažiti, našo presrčno zahvalo. Posebno se zahvaljujemo gosp. Simonu Juvanju za pomoč, čast. gospodoma župniku in kapelanu, šolskemu osebju, sl. čitalnici šentiviški, katera se je vdeležila pogreba z zastavo, dalje g. Jan. Žirovniku za ginljivo petje na grobu, ter vsem za darovane vence.

V Šent-Vidu, dné 23. marca 1899.

Žalujoči ostali.

Leštilni odtiskalni papir, odlikovan na svetovni razstavi v Čikógi. Preprosto uporabljiv za posnemanje poljubnega lesovja pri pohištvu, vratih itd. Dobiva se pri tvrdki **BRAFA EBERL v Ljubljani,** Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 20 11-1

Ivan Kordik

v Ljubljani,

Prešernove ulice št. 10-14,

priporoča svojo zalogo

galanterijskega blaga in drobnine

posebno za kupovalce, kakor tudi orodje za črevljarje in sedlarje, posebno na debelo po nizki ceni. 187 7-6

Služba organista in cerkovnika

se takoj oddá v Javor-u.

Prosilci oženjeni naj se oglasijo pri cerkvenem predstojništvu v Javor-u, zadnja pošta Spodnja Hrušica pri Ljubljani. 303 4-1

Krepkega in zdravega

učenca,

ki ima veselje do vrtnarstva, sprejme takoj

Ivan Piber,

vrtnar na Bledu.

293 3-3

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli 12,

priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojnikom svojo delavnico za izdelovanje cerkvene posode in orodja.

Staro blago popravi, pozlati in posrebrni v ognju po najnižji ceni.

Da si morejo tudi bolj revne cerkve naročiti cerkvenega kovinskega blaga, olajšuje jim to s tem, da jim je pripravljen napravljati blago, katero se izplačuje na obroke. Prečast. p. n. naročevalec si obroke sam lahko določi. 386 52-43

Pošilja vsako blago poštnine prosto.

SLOVENC,

pristopajte k

„Naši straži!“

Uradne in trgovske **KOVERTE** s firmo priporoča **KAT. TISKARNA** v Ljubljani.

Št. 8380

Kleti v najem.

289 3-1

V pritličju poslopja meščanske imovine v Špitalskih ulicah v Ljubljani oddati je takoj nekaj kleti v najem. Pogoje je izvedeti pri mestnem komisarijatu v navadnih uradnih urah.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dné 18. marca 1899.

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane efekte in druge vrednostne listine po dnevnem kurzu.

BANKA Makso Veršec v LJUBLJANI.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. Giro-konto (hranilne vloge v tek. računu), obresti od dné do dné po 4%.

Poštno-hranilnične položnice na razpolago.

Dunajska borza.

Dné 23. marca.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 05 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 » 90 »
Avstrijska zlata renta 4%	120 » 10 »
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 » 75 »
Ogerska zlata renta 4%	119 » 80 »
Ogerska krona renta 4%, 200	97 » 50 »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	919 » — »
Kreditne delnice, 160 gld.	367 » 75 »
London vista	120 » 50 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 » — »
20 mark	11 » 79 »
20 frankov (napoleonor)	9 » 55 1/2 »
Italijanski bankovci	44 » 35 »
C. kr. cekini	5 » 67 »

Dné 22. marca.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	171 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158 » — »
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	191 » 50 »
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 » — »
Tisinske srečke 4%, 100 gld.	141 » — »
Dunavske vravnave srečke 5%	130 » 75 »
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108 » 75 »
Posojilo goriskega mesta	112 » — »
4% kranjsko deželno posojilo	98 » 25 »
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 » — »
Priporitetne obveznice državne železnice	218 » 25 »
» južne železnice 3%	179 » 20 »
» južne železnice 5%	124 » 50 »
» dolenskih železnice 4%	99 » 50 »

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld 25 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 » — »
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 » — »
Rudolfove srečke, 10 gld.	29 » — »
Salmovske srečke, 40 gld.	85 » 75 »
St. Genois srečke, 40 gld.	85 » — »
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 » — »
Ljubljanske srečke	24 » — »
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	175 » 75 »
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3365 » — »
Akcije tržaškega Loyda, 500 gld.	465 » — »
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	64 » — »
Splošna avstrijska stavbinska družba	110 » — »
Montanska družba avstr. pian.	238 » 35 »
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	191 » — »
Papirnih rubljev 100	127 » 12 »

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zruhe pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba **„MERCUR“** l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnic.